

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра міжнародних економічних відносин
"Українська асоціація економістів-міжнародників".

**INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT**
**МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК**

Матеріали
III Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 20 травня 2022 року)



Суми
Сумський державний університет
2022

УДК 339.9+502/504
М 58

Рецензенти:

Дурановські Войцех Хенрік – PhD, Опольський університет (м. Ополь, Польща);

Таранюк Леонід Миколайович – д-р екон. наук, професор, Сумський державний університет (Україна)

*Рекомендовано до видання
вченою радою Сумського державного університету
(протокол № 4 від 20 жовтня 2022 року)*

International Economic Relations and Sustainable Development
М 58 (Міжнародні економічні відносини та сталий розвиток) : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 20 травня 2022 року / за заг. ред. Ю. М. Петрушенка, М. Д. Домашенко. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 103 с.

The collection consists of the materials from III International Scientific Conference «International economic relations and sustainable development» of Sumy State University, which presented the results of the research carried out in different countries, in such scientific areas as international economic relations, international cooperation and economic diplomacy, economics of nature management and sustainable development, strategic directions for sustainable development providing, International economic relations impact on sustainable development and others.

For scientists, lecturers of higher education institutions, students, graduates and everybody, interested in the scientific and practical problems of modern economics.

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародні економічні відносини та сталий розвиток» Сумського державного університету, в яких наведені результати наукових досліджень, виконаних у різних країнах, із таких наукових напрямків, як міжнародні економічні відносини, міжнародне співробітництво та економічна дипломатія, економіка природокористування та сталого розвитку, стратегічні напрями забезпечення сталого розвитку, вплив міжнародних економічних відносин на сталий розвиток та інші.

Для науковців, викладачів закладів вищої освіти, студентів, аспірантів та всіх, хто цікавиться науково-практичними проблемами сучасної економіки.

УДК 339.9+502/504
© Сумський державний університет, 2021

Організатори конференції:



"Ukrainian Association
of International
Economists "



Співорганізатори конференції:

Інститут науки і техніки Хенань, (м. Хенань, Китай)

Університет прикладних наук Цвіккау (м. Цвіккау, Німеччина)

Інноваційний університет Collegium Mazovia (м. Седльце, Польща)

Вища школа економіко-гуманітарна (м. Бельсько-Бяла, Польща)

Опольський університет (м. Ополе, Польща)

Центр соціальних інновацій Єзуїтського університету (м. Краків, Польща)

Інститут технологій та бізнесу в Ческе-Будейовицях, (м. Прага, Чеська Республіка)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 Міжнародні економічні відносини SECTION 1 International economic relations

<i>Хомутенко Л. І.</i> Функціонування ТНК на сучасній міжнародній арені	7
<i>Marekha I.S., Bondarenko S.I.</i> Gender differentiation on the international labour market	8
<i>Дробязко А. О.</i> Структура та цілі маркетингової товарної політики	10
<i>Демиденко Є.Г.</i> Перемовини як дипломатичний інструмент: українські реалії	13
<i>Joel Ata-Baah</i> Integration of international economic markets	15
<i>Хомутенко Л. І., Григорович А. М.</i> Досвід розвинених країн в міжнародному трансфері технологій	16
<i>Мареха І.С., Новгородцева М.О.</i> Міжнародні злиття та поглинання	20
<i>Shevtsova V.M.</i> Problems and features of the country's external public debt management. Ukrainian experience	22
<i>Marekha I.S., Yavor P.V.</i> The place of ukraine in the eu integration processes	26
<i>Shcherbyna T., Kernychnui V.V.</i> Import policy: general goals and current problems of ukraine	28
<i>Zamora O.M., Hyrman D.A., Stanislaw Alwasiak</i> Analysis of world financial markets and their development trends	28
<i>Котенко Н.В., Бондаренко А.І.</i> Аналіз діяльності інститутів спільного інвестування в Україні	30
<i>Воронцова А.С., Твердохліб Д.С.</i> Головні проблеми інвестиційної привабливості економіки України	32
<i>Коротка М.Ю.</i> Розвиток франчайзингової діяльності під час глобальних економічних коливань	36
<i>Кулік А. О</i> Перспективи розвитку Україно-Китайських торговельних відносин на сучасному етапі	38
<i>Dryhola J.</i> Operations in the foreign exchange market	40

РОЗДІЛ 2
Економіка сталого розвитку
SECTION 2
The economics of sustainable development

<i>Romaniuk Y., Kurbatova T.</i> Electricity demand management mechanisms	42
<i>Yurchenko A., Yarova I.</i> Modern sustainable logistics trends	44
<i>Dubovych R., Smolennikov D.</i> The system of motivation of personnel at industrial enterprises in the context of global challenges	46
<i>Хомутенко Л. І., Ганжала К. С.</i> Особливості міжнародного регулювання міграції трудових ресурсів	48
<i>Korobko S.O.</i> Labour migration	51
<i>Sheremet A., Smolennikov D.</i> Financial management system as a tool for sustainable development of agricultural enterprises	52
<i>Тулякова А.О., Замора О.М.</i> Міграція робочої сили та її регулювання	54
<i>Голоха А.Р., Щербаченко В.О.</i> Вимушена міграція українців через Російсько-Українську війну	56
<i>Школа В.Ю., Домащенко В.С.</i> Оцінка сталого розвитку та економічної стійкості сільського господарства: досвід ЄС для України	58

РОЗДІЛ 3
Вплив міжнародних економічних відносин на сталий розвиток
SECTION 3
The impact of international economic relations on sustainable development

<i>Домащенко М.Д., Гордієнко І.С., Прокопенко О.В.</i> Особливості українських міграційних процесів та вплив Російсько-Української війни на них	62
<i>Хомутенко Л.І., Тулякова А.О.;</i> Соціально-економічні виклики для майбутнього України у зв'язку з міграцією українського населення в період війни	65
<i>J. Ata-Baah</i> Role of international labor organisation in regulation of labor migration	67

<i>Лапшина М. Ю.</i> Переговорний процес отримання статусу кандидата в ЄС	70
<i>Petrenko S</i> Hert hofstede's model as a tool of cross-cultural analysys	72
<i>Marekha I.S., Sliusarenko A.D.</i> Global financial and economic crises of XX century and their consequences	75
<i>Таранюк Л.М. Рубаненко К.І. Цю Х.</i> Головні перешкоди та шляхи поглиблення співробітництва України та ЄС	78
<i>Lisniak B. A., Zamora O. M., Duranowski W.</i> The reaction of European diplomacy to the Russian invasion in Ukraine	80
<i>Yurchenko A., Domashenko M.</i> Diplomacy and economics of the Russia-Ukraine war	82
<i>Сахно О.О.</i> Оцінка конкурентоспроможності вітчизняної агропромислової продукції на світовому ринку	84
<i>Тулякова А.О., Хомутенко Л.І.</i> Соціально-економічні виклики для майбутнього України у зв'язку з міграцією українського населення в період війни	87
<i>Воронцова А.С., Єрмоленко А.О.</i> Проблеми міжнародного співробітництва українських експортоорієнтованих підприємств: крос-культурний аспект	89
<i>Зорін О. О.</i> Особливості фінансування угод М&А на міжнародному ринку	92
<i>J. Ata-Baah</i> The role of commercial diplomacy as part of economic diplomacy	95
<i>Hontar K., Yarova I.</i> Tourism as a leading direction of the Turkish service market development	97

***СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО
УКРАЇНИ У ЗВ'ЯЗКУ З МІГРАЦІЄЮ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ В
ПЕРІОД ВІЙНИ***

к.е.н., доцент **Хомутенко Л.І.**
здобувач **Тулякова А.О.**;
Сумський державний університет, Україна

Початок повномасштабної війни в Україні породив низку загроз для її майбутнього розвитку. Одна з них має демографічний характер та пов'язана з великим потоком міграції українців за кордон. Це визначає необхідність спостереження та аналізу сучасних міграційних процесів з метою визначення їх можливих соціально-економічних наслідків.

Тип міграції, пов'язаний з переселенням людей у пошуку притулку від загроз, спричинених воєнними або іншими обставинами надзвичайного характеру, називається вимушеною міграцією. Станом на 23 червня 2022 більше 8 мільйонів українців змушені були виїхати за кордон в цілях своєї безпеки (UNHCR, 2022). У зв'язку з війною на території України 4 березня

2022 року Радою ЄС було запроваджено Директиву про тимчасовий захист 2001/55/ЄС, що дозволяє біженцям з України тимчасово перебувати на території країн ЄС з правом на працевлаштування, освіту, охорону здоров'я та соціальну допомогу (European Commission, 2022).

У зв'язку з обмеженнями Держприкордонслужби щодо виїзду окремих категорій чоловіків віком від 18 до 60 років, переважна більшість українських біженців представлена жінками та дітьми (Кабінет Міністрів України, 2022). Лише за перший місяць війни одна четверта частина загальної кількості дітей України була переміщена за її кордони (Lederer, 2022). Цей фактор може відзначитися на рівні народжуваності, а разом з цим спровокувати зміни в майбутній статеві-віковій структурі населення.

Втрата трудових ресурсів веде за собою низку проблем економічного характеру: зниження обсягу національного виробництва, податкових надходжень до бюджету, сукупного попиту в країні. Особливою проблемою для економічного розвитку може стати нестача працівників високої кваліфікації для виконання робіт у прогресивних галузях. Однак, тут варто відзначити роль ІТ-сфери в підтримці економіки. Через можливість організації роботи онлайн в бідь-якій локації ця сфера виявилась найбільш стійкою та прибутковою для України. Згідно з дослідженнями, 77% ІТ-компаній змогли залучити нових клієнтів, а 52% зберегли 100% своєї клієнтської бази (Асоціація "IT Ukraine", 2022).

Багато в чому вірогідність втілення песимістичних сценаріїв залежить від гіпотетичної готовності українців повернутися до батьківщини після закінчення військових дій. Тривалий період взаємодії з культурою приймаючої країни створюють умови для варіанту подальшого перебування за кордоном. Адже тимчасовий захист приймаючих країн передбачає підготовку мігрантів для трудової діяльності, надання освітніх послуг. І багато українців може вбачати більш вигідні умови своєї професійної реалізації в країнах з вищою оплатою праці. Така тривала культурна асиміляція може призвести до зменшення носіїв національної культури.

Безперечно, основною ціллю України для уникнення цієї проблеми наразі є сприяння національній безпеці та створення умов для майбутньої економічної діяльності населення. Але вже зараз ми можемо спостерігати позитивні тенденції. Попри наявну небезпеку, станом на 23 червня 2022 року 2,8 млн українців вже повернулися до своїх домівок (UNHCR, 2022). Цей факт, разом з поступовими кроками України на шляху до євроінтеграції, дають надію на стабілізацію демографічної проблеми.

1. Асоціація "IT Ukraine". (2022, 11 травня). Українська ІТ-Індустрія: перезавантаження в умовах війни. Асоціація "IT Ukraine" - Головна. <https://itukraine.org.ua/ukrainian-it-industry-reboot-in-wartime.html>

2. Кабінет Міністрів України. (2022, 23 травня). Держприкордонслужба щодо виїзду за кордон чоловіків, які постійно проживають за межами України, заброньованих осіб та деяких інших категорій. Головна | Кабінет Міністрів України. <https://www.kmu.gov.ua/news/derzhprikordonsluzhba-shchodo-viyizdu-za-kordon-cholovikiv-yaki-postijno-prozhivayut-za-mezhami-ukrayini-zabronovanih-osib-ta-deyakh-inshih-kategorij>
3. European Commission. (2022, 18 березня). Press corner. European Commission. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1727
4. Lederer, E. M. (2022, 11 квітня). UN: Nearly two-thirds of Ukraine's children have fled homes. AP NEWS. <https://apnews.com/article/russia-ukraine-united-nations-europe-bc4bfede3b3e3079fe79d783eb0816d0>
5. UNHCR. (2022, 16 червня). Situation Ukraine Refugee Situation. Situations. <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>
6. Хомутенко Л.І. Міграційні тенденції в Україні: особливості української трудової міграції/ Л.І. Хомутенко, А.П. Гребенюк // Інфраструктура ринку: Електронний науково-практичний журнал, 2016.-Випуск 2. - С. 35-39. – Режим доступу: <http://www.market-infr.od.ua/uk/2-2016>

From the outset, the ILO also sought to protect “the interests of workers employed in countries other than their own” (ILO Constitution, 1919, preamble,